

Postarına plácena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Regyei Ujság

Noviszád, 1939 március 20, hétfő

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 79. szám

Berlinből jelenti a német távirati iroda: AZ ANGOL ÉS FRANCIA NAGYKÖVET AZZAL AZ AKCIÓVAL KAPCSOLATBAN, AMELYET NÉMETORSZÁG CSEHORSZÁGBAN ÉS MORVAORSZÁGBAN A REND ÉS NYUGALOM HELYREÁLLÍTÁSÁRA ÉS EZZEL K.-EURÓPA MEGBÉKÉLÉSÉRE KERESZTÜLVITT, LÉPÉST TETT A NÉMET KÜLÜGYI HIVATALBAN, HOGY TILTAKOZZÉK A NÉMET ELJÁRÁS ÁLLÍTÓLAGOS JOGTALANSÁGA ELLEN. HIR SZERINT NÉMET HIVATALOS RÉSZRŐL KÖZÖLTÉK A KÉT DIPLOMATÁVAL, HOGY A BIRODALMI KORMÁNY NINCS ABBAN A HELYZETBEN, HOGY ILYEN TILTAKOZÁSOKAT ÁTVEGYEN, MINT-HOGY EZEK MINDEN POLITIKAI, JOGI ÉS ERKÖLCSI ALAPOT NÉLKÜLÖZNEK.

Berlin sajnálkozik Chamberlain beszéde felett

Chamberlain angol miniszterelnöknek az alsóházban mondott beszéde berlini politikai körökben is nagy figyelmet keltett. Chamberlainnek az a szemrehányása, hogy Németország megváltoztatta politikáját, mert átvitőlág idegen nemzetségeket keblezett be a birodalmába, berlini felfogás szerint tárgyilagossá megfontolás után nem állhat meg. Ezt a vádat — mondják Berlinben — már az a forma is megcáfolja, amellyel Németország a birodalomnak Cseh- és Morvaországgal való ezeréves kapcsolatát újra visszaállította. Különben német részről sohasem állították azt, hogy Németország saját életterében nem akar vezető szerepet játszani. Chamberlainnek azt a kijelentését, hogy a cseh-szlovák kérdés mostani megoldása előtt őt is meg kellett volna kérdezni, berlini körökben azzal utasítják vissza, hogy Németországot époly mértékben terheli ilyen kötelezettség, mint Angliát az, hogy az angol érdekkörbe eső területeken Németországot megkérdesse. Nem minden sajnálkozás nélkül fogadják Berlinben Chamberlainnek azt a felfogását, amely arra a kérdésre készítette, vajjon a cseh-szlovák kérdés megoldása az utolsó támadás-e egy kis állam ellen és vajjon Németország meg akarja-e kísérelni, hogy erőszakkal uralkodjék a világ felett. Berlinben egyáltalán nem látnak semmi okot arra, hogy a többi európai nép egy sorba helyezze magát Cseh-Szlovákiával.

Rendkívüli minisztertanács Londonban

Londonból jelenti: Chamberlain miniszterelnök szombaton váratlanul visszatért Londonba. A miniszterelnök szombati, 70. születésnapját eredetileg szülővárosában akarta eltölteni. Chamberlain azért tért vissza váratlanul Londonba, hogy elnököljön a szombati esti rendkívüli minisztertanácson.

Az angol külügyi hivatalban szombaton rendkívül élénk tevékenység folyt. Halifax külügyminiszter fogadta a francia, amerikai, orosz és a német nagykövetet. Később Eden volt külügyminiszter is felkereste Halifax lordot. A délutáni órákban a dominiumügyi miniszter fogadta a dominiumok főbiztosait. Később a nemzetvédelmi miniszterek tárgyaltak a hadügyminisztériumban.

Grandi olasz nagykövet szombat délután elutazott Londonból, hogy résztvegyen a római fasiszta ünnepeken.

AZ OLASZ ÁLLÁSPONT

Rómából jelenti: Anglia és Franciaország berlini lépésével vonalazzák Róma magatartását a cseh kérdésben. Hangoztatják, hogy mindannak, ami Cseh-Szlovákiában történt, végzettszerűen be kellett következnie. Prága a müncheni értekezlet után újabb hibákat követelt el s ennek következtében a helyzet újból feszültté lett Berlin és Prága között. Végül is a cseh kormány belátta, hogy

kapcsolatban Rómában még nem történt hivatalos állásfoglalás, az olasz lapok azonban világosan kör nem ura többé a helyzetnek és a legjobban teszi, ha Berlinhez hasonlóan áll.

Chamberlain beszédét a legtöbb olasz lap szóró-szóra közli. A Tribuna teljesen negatívnak minősíti a beszédet és azt írja, annak egyetlen célja az volt, hogy Németországot erkölcsileg a vádlottak padjára ültesse.

A francia kamara megszavazta a felhatalmazási törvényt

Párisból jelenti: A kamara szombati ülésén Daladier miniszterelnök kérte, hogy vegyék haldéktanul tárgyalás alá azt a törvényjavaslatot, amely különleges felhatalmazással ruházza fel a kormányt. De Kerillis képviselő javasolta, hogy a törvénytervezetet ne

tárgyalja a kamara. Daladier felvetette a bizalmi kérdést és a kamara 334 szavazattal 253 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

A kamara szombati esti ülésén 321 szavazattal 264 ellenében elfogadta a felhatalmazási törvényt.

Anglia nem ismeri el Cseh-Szlovákia megszállását

Londonból jelenti az Avas: A Reuter-iroda értesülése szerint a szombati esti angol minisztertanácson az angol álláspontot tárgyalták, ama teljesen megbízható értesülések alapján, amelyeket Halifax külügyminiszter a szombati diplomáciai fogadások során szerzett. Míg német körökben azt állítják, hogy a német nagykövet csupán udvariassági látogatást tett Halifaxnál, a Reuter-iroda tudósítója úgy értesül, hogy Halifax ismét hangoztatta a német nagykövet előtt azt az angol álláspontot, amely szerint Anglia nem ismeri el törvényesnek Cseh-Szlovákia megszállását.

Corbin francia és Kennedy amerikai nagykövettel, valamint Majszki szovjetkövettel Halifax a legutóbbi eseményekről tárgyalt.

A Reuter-iroda diplomáciai levelezőjének értesülése szerint az együttes akció kérdése még nem került szóba a megbeszéléseken.

A FRANCIA TILTAKOZÓ JEGYZÉK SZÖVEGE

Párisból jelenti az Avas: Bonnet külügyminiszter megbizta

Cou'ondré berlini francia nagykövetet, hogy nyújtson át tiltakozó jegyzéket a német külügyminisztériumban. A jegyzék szövege, a-

melyet a francia nagykövét Weizsaecker külügyi államtitkárnak nyújtott át, a következőképp hangzik:

— A német nagykövét kormánya megbízásából március 15-i levelében értesítette a francia köztársaság külügyminiszterét, hogy Hitler kancellár és a cseh-szlovák külügyminiszter között megegyezés jött létre a protektorátus tekintetében. Ugyanez a levél bejelentette azt is, hogy a német csapatok reggel hat órakor átlépték a cseh-szlovák határt, továbbá, hogy megtörténtek az intézkedések minden ellenállás megszüntetésére és arra, hogy a cseh-szlovák terület megszállása vérontás nélkül menjen végbe.

— Ezzel kapcsolatban a francia nagykövét a német birodalom külügyminiszterének formális tiltakozó jegyzékét nyújtott át, amiről értesítette Welczek gróf párisi német nagykövét is. A francia köztársaság kormánya úgy találja, hogy a német kormány Cseh-Szlovákia elleni akciójával súlyosan megsértette a Münchenben 1938 szeptember 29-én aláírt egyezmény szellemét és betűjét. Azok a körülmények, amelyek között Cseh-Szlovákia vezetőire a március 15-i megállapodást rákényszerítették, a francia köztársaság kormánya előtt nem teszik igazolttá azt a tényvallást, amely ebben a megállapodásban foglaltatik.

— A francia nagykövét ezennel tudomására hozza a német birodalom külügyminiszterének, hogy a francia kormány ilyen körülmények között nem ismeri el a német birodalom akciója után Cseh-Szlovákiaiban előállított új helyzet törvényességét.

LITVAN KÜLÜGYMINISZTER BERLINBEN

Az Avala berlini jelentése szerint Urbis József litván külügyminiszter szombat este Berlinbe érkezett és a litván követségben szállott meg. Még nem tudják, meddig marad Berlinben és érintkezésbe lép-e a német vezető körökkel.

HITLER LINZBEN

Linzből jelenti az Avala: Hitler kancellár Berlin felé utaztában szombat délután megszakította útját Linzben, ahol néhány órát töltött. Szállodája előtt csakhamar óriási tömeg gyűlt össze. Hitler kirándulást tett a város környékére és megtekintette a linzi Hermann Göring-művek építkezését.

WENDREUTASITÁS. A köztisztviselőben álló J. Stable manchesteri bíró egy tárgyaláson rendreutasított egy tanuként beidéztet rendőrt azért, mert az szerinte túl választékos nyelvezettel fejezte ki magát. A derék rendőr éppen nagy lendülettel számolt be arról, hogy miképpen történt a baleset, — amelyről a tárgyaláson szó volt — »óriási robaj marta át a rendőrtanú. Ekkor szólt rá a bíró szigorúan: »Mondja, nem lenne egyszerűbb, ha azt mondaná: Nagy zajt hallottam? Azért, mert a tényleges tanu, nyugodtan beszélhet egyszerűen és értelmesen.«

Gerő Sándor beográdi gyárigazgatót is letartóztatták a valutacsempészés miatt

Svájcból tizenhat darab dollárra kiállított csekk érkezett e y noviszádi pincér címére

Schöffler Hugó, a valutacsempészés miatt letartóztatott volt szombori gabonakereskedő központi személyisége lett az egész hatalmas csalási ügynek. Schöffler Hugó ismerte a kiterjedt csempész hálózat minden tagját és úgy látszik, abban leli örömét, hogy a szervezeteinek tagjait fokozatosan egymásután juttatja rendőrkézre. Nem mulik el nap, hogy újabb nevet ne árulna el a rendőrségnek, amely így sorban tartóztatja le Schöffler Hugó egykori brídzs-partnereit és üzletfeleit.

Legutóbb — mint megírtuk — Székely Arnold volt noviszádi gabonakereskedőt juttatta rendőrkézre. Tegnap pedig Gerő Sándor beográdi gyárigazgató nevét mondta a rendőrtiszt előtti jegyzőkönyvében.

Gerő Sándort, a Rtanszka ucca 7. szám alatt lévő »Star« festékgyár igazgatóját a rendőrség azonnal

előállította. Gerő nem tagadta, hogy Schöffler Hugót, Hódosit és a banda néhány más tagját ismeri, de azzal védekezett, hogy ő csak úgy jutott velük összeköttetésbe, hogy egy ízben ártatlan baráti szívességet kért tőlük.

Ugyanis Kraemer Max nevű Bécsben élő rokona egy ízben Berlinbe akart utazni és svájci frankokra lett volna szüksége. Ő, Gerő, tudta, hogy Schöffler Hugó tud idegen valutát szerezni és ezért hozzáfordult. Schöffler nem tudott svájci frankot szerezni, hanem ehelyett

dozárt vásárolt és azt Hódosin keresztül átutaltatta egy svájci bankhoz. A svájci bank farnkban fizette ki az összeget Kraemer kezéhez és így az ügyet elintézték.

A noviszádi rendőrség egyébként újabb terhelő bizonyítékot szerzett Hódosiék ellen. A napok-

ban Svájból egy levél érkezett Fischer János, volt szombori vendéglős, a noviszádi Lloyd kávéház jelenlegi pincérének címére.

A levelet a noviszádi rendőrség lefoglalta, miután — mint ismeretes — Fischer is belekeveredett a csempészügybe. A levelet Beográdba vitték és ott a rendőrségen felbontották. Tizenhat darab csekk volt benne, valamennyi nagyobb összegű dollárra kiállítva. A csekket Svájból azért küldték vissza, mert

az a félreértések hibásak voltak. Schöffler Hugó a rendőrségen legutóbbi kihallgatása alkalmával még több ismert beográdi üzletembert érint el arra vonatkozólag, hogy résztvettek a csempészésben.

A rendőrség egész sor üzletembert idézett be kihallgatásra, de erről még nem adtak ki közleményt a nyilvánosság számára.

Ritka művészi élményt nyújtott a Daloskör dal- és zeneestje

A noviszádi polgári magyar Daloskör szombaton dal- és zeneestet rendezett olyan magas színvonalú és válogatott műsorral, amire Noviszádon még alig volt példa. A Daloskör biztosra vette, hogy a dal- és zeneest Noviszád magyar közönsége, amely az igazi kulturát kell, hogy ápolja, teljes számban részt vesz. Ez a várakozás azonban nem következett be, mert azok, akik a leghangosabban kiabálták mindenfelé, hogy ők a kisebbségi magyar kultúra tartó oszlopai és féltéglái, a kisebbségi műveltségüknek, szintén tüntetően távolmaradtak. A dalos-est megjelent, kulturát önzetlenül és igazán támogató közönség ily módon meggyőződött arról, hogy a nagyhangsúlyú kisebbségi kultúra nem jelent mást, mint saját egyesületük szűk keretén belül hiúságukat legyezgetni és kiélegetni. Amikor magasabb célokra és önzetlen kulturális törekvésekre van szó, akkor nem érdekli őket semmi.

A közönség egy részének ilyen közönsége ellenére is minden tekintetben kitűnően sikerült a dal- és zeneest. A Daloskör dalosai Szedlacsék Lajosnak, a szokatlan karnagynak vezetésével 30 gyönyörű magyar karéneket adtak elő a közönség szűk körében. A cigányzene kísérete mellett énekeltek magyar nóták valóságos lázba ejtették a közönséget, amely a népszerű és pompáshangú énekest szinte nem akarta leengedni a színpadról. Nagyszerűen illeszkedett a műsorba Cziráky-Fetter Imre a kiváló vajvodnai magyar író és előadóművész, aki Mács László. Májusi legenda és Pirosvirág a pusztán, valamint Tóth Árpád Tetemrehívás című költeményeit adta elő, úgy, ahogyan rajta kívül senki más nem tudta volna előadni. Még fokozta a sikert, amikor novelláiból olvasott fel kettőt: Ede-őr a »Leonka« című elbeszélését olvasta fel és annyira megfogta a hallgatóságot, hogy mindenki elővette zsebkendőjét és törölte a könnyeket, amiket a meghatódott történet elmondásával sajtolt ki a

szemekből. A percekig tartó taps és ujjrész után most már valami vígabbal üdvöztette meg a hallgatóságot. Az »Orvosi rendelés« című pompás humorú és kellemő megátárással megírt karcolatát olvasta fel, amellyel állandó derűtségben tartotta a megjelenteket Cziráky-Fetter Imre szombati előadásával csak még inkább megerősítette azt a tudott tény, hogy olyan kiváló előadó művész, akire fogható nem sok van.

A zenei részben Kunszt Irén adta elő Hubay »Cremorai hegedős«-ének hegedűversenyét a közönség nagy tetszése mellett. A zongora kíséretet Szedlacsék Gabriella el tökéletesen. Szedlacsék Lajos hegedűművész Sareseti »Cigánybrándjával« olyan fretrikus sikert ért el, hogy csak úgy rengett az épület a tapsból. A lelkes ünneplést teljesen megáldommalta az istenáldotta hegedűs utólráhetetlen

művészettel oldotta meg a legnehezebb feladatokat is. Ördögös gyorsasággal és ügyességgel dolgoztak ujjai és technikája valósággal elképrázatosított mindenkit, emellett azonban annyi lélekkel és átéléssel játszott, hogy nem tudunk betelni vele. A közönség hála és csodájával azzal honorálta, hogy még két ráadás is játszott, szintén tökéletesen úgy, hogy játéka nem is lehet máséval illelő, mint a legnagyobb elismeréssel és hálával. Szedlacsék Lajos tényleg az a művész, akire fel kellene figyelni mindenkinek, mert kevés ilyen hegedűse van még Jugoszláviában.

Szedlacsék Lajos leánya Gabriella kísérte zongorán, dicsőítően, úgy, amint csak művész lélek tud alkalmazkodni és simulni egy másik művészhez. Edesapjával együtt ő is sok és megérdemelt tapsot kapott.

Mindent összefoglalva ritka művészi élmény volt a Daloskör dal- és zeneestje és akik nem jöttek el, azok sajtát megukat büntették meg mert eltek ettől lelki élvezetől, amit az este szereplői nyújtottak. (ts)

XII. Pius első üzenete a német néphez

A bécsi Kirchenblatt érdekes nyilatkozatot közöl dr. Theodor Innitzer bécsi bíborosérsek tollából, aki a pápaválasztásról emlékezett meg. Innitzer bíboros, a többi között, ezeket írja:

— »Néhány óras konklávé után, amely valamennyi, hatvankét bíborost egyesítette, új pástort és atyát kapott Krisztus egyháza: XII. Pius. Amikor az első Urbi et orbi áldás után az új pápa magas és tiszteletet gerjesztő alakja, akinek átszellemült vonásain ezeknek az óráknak komolysága és nagysága visszatükröződött, ismét megjelent a Vatikán tagjai között és mindenki felé szívélyes jószággal fordult, a legmélyebben átértéztük, hogy XII. Pius személyében valóban a

»Pastor Angelicus« adatott meg.

Igy, ha késő órákban is, úgy érzem, kötelességem kedves hi-

veimnek a hazában azokat az első szavakat továbbítani, amelyeket XII. Pius közvetlenül a választás után a bíborosok első hódolása a kármával német nyelven hoztam intézett. Ezek a szavak örömteli üzenetet jelentenek számunkra, német katolikusok számára, de az egész német nép számára.

— Egész szeretetem és gondom — mondotta a Szentatya, — a német nép! Első atyai áldásom az önök egyházmegegyei kérésának, szerzeteseknek és valamennyi katolikusának szó! S egy külön áldásteli üdvözlöt valamennyi kedves német gyermeknek!

Mi pedig — fejezi be nyilatkozatát Innitzer bíboros, — Szentatya, aki rendkívül nehéz terhet vett vállaira, gyermeki hűséggel köszönjük ezt az atyai szeretetet.

Budapestről jelentik: Horthy magyar kormányzó Bartha honvédelmi miniszter, Keresztes-Fischer Lajos főhadsegéd és szárnysegédei kíséretében — mint jelentették — szombaton Munkácsra, onnan pedig Husztra látogatott el. A munkácsi állomáson Bély Alajos vezérkari ezredes, a lovasdandár parancsnoka és a megyei illetve városi közigazgatás vezetői fogadták. A pályaudvar körül elhelyezkedett hatalmas tömeg kitörő lelkesedéssel éltette a pályaudvarról kilépő államfőt, aki Munkácsra először a huszárlaktanyába látogatott el. Horthy kormányzó ellépett a kivonult csapatok előtt, amelyek ezután díszlépésben haladtak el előtte. A díszmenet után a laktanya megtekintése következett, majd a magyar kormányzó a városi kórházba ment, ahol meglátogatta a március 14-i és 15-i harcok sebesültjeit. Elbeszélgetett a sebesültekkel és emlékérmeket adott át nekik. Tzután be ment abba a kétágyas szobába, ahol egy cseh hadseregbeli szlovák nemzetiségű pénzügyőr és egy cseh csendőr fekszik. A magyarul is tudó szlovák pénzügyőrrel a magyar kormányzó szintén elbeszélgetett. Innen a katonai kórházba látogatott el. A kórház egyik közös szobájában együtt fekszik 8 sebesült honvéd, egy sebesült cseh pénzügyőr és három cseh vámmőr. A magyar kormányzó itt is valamennyi sebesülttel szívélyesen elbeszélgetett, kiosztotta az emlékérmeket, majd gépkocsiba szállt és Husztra utazott.

A Huszt felé haladó gépkocsisor megállt Beregszászon. Itt Horthy kormányzó meglátogatta a közelmúlt harcok 16 sebesültjét. Végig az egész utvonalon a lakosság mindenütt kitódult az utakra és nagy lelkesedéssel éltette Horthy kormányzót, aki a Huszt előtti hídnál megállította gépkocsiját, megtekintette a felvonuló csapatokat és meghallgatta az egyes csapatok parancsnokainak jelentését.

Husztról visszatérőben Horthy kormányzó megállt a pécsi gyalogezrednek az út mentén pihenő egyik zászlóaljánál. Itt parancsnokként Albrecht királyi herceg, őrnagy jelentkezett a magyar kormányzónál, aki azután kíséretének tagjaival együtt délután különvonatán Munkácsra visszaindult Budapestre.

A MAGYAR VEZÉRKAR SZOMBAT ESTI JELENTÉSE

Budapestről jelentik: A honvédevezérkar főnöke szombat este nyolc órakor a következő jelentést adta ki:

— Az eddig még el nem ért községek megszállása, valamint a ruszin területeknek az ukrán bandáktól való megtisztítása tervszerűen folyik tovább. A lakosság csapatainkat mindenütt nagy lelkesedéssel, zászlódíszrel és kivilágítással fogadja. Ma, március 18-án véres veszteség nem volt. A katonai közigazgatás alá tartozó terület hátsó határa a bécsi határozat szerint volt demarkációs vonal. A záróvonal átlépését általában megtiltom illetve az arra jogosultaknak a következő helyeken engedélyezem: Tiszaujhely, Munkács és Ungvár.

AZ OLASZ HADÜGYI ÁLLAMTITKÁR SZERENCSEKIVÁNATA

Rómából jelentik: Pariani hadügyi államtitkár Szabó László magyar katonai attasé előtt kifejezésre

Felhívás Kárpátalja lakosságához

Budapestről jelentik: A felszabadult Kárpátalja egész területén a katonai és polgári hatóságok vezetői magyar és ruszinnyelvű falragaszonkon a következő hirdetményt tették közzé:

— Kárpátalja Ruszin népéhez! A jó Isten meghellgatta közös imánkat, mert husz esztendői cseh elnyomatás és a még súlyosabb, de csak négy hónapig tartó ukrán garázdálkodás után visszajöttetek oda, ahonnan erőszakkal szakított el benneteket az átkos Trianon. Rákóczi dicső népe! Magyarok és Ruszinok! Ujra és elválaszthatatlanul szabad testvéreké forrtok össze és nincs többé az a hatalom, amely bennünket valaha is elválaszthatna. Vessen az átkos gyűlölet és erőszak, az elnyomás és testvérharc, amelyet átéltek az elmúlt husz esztendő alatt. Vessen az átkos és vétkes ukránizmus, amely titeket a legesúlyosabb testvérharcba taszított. Ti magatok tapasztaltátok ezt saját bőrötökön. Ugyancsak magatok fogjátok tapasztalni azt a békés nyugodt életet, amelyet husz esztendő után végre meghoztak részetekre a dicső magyar honvédek. Fogadjátok szeretettel és bizalommal hozzátok jövő bajtársaitokat,

Kárpátalja önkormányzatának előkészítése

Budapestről jelentik: T. Elek Pál gróf miniszterelnök kezdeményezésére szombat délután öt órakor a miniszterelnökségen értekezlet volt Kárpátalja önkormányzatának előkészítéséről. Az értekezleten a belügyminiszter, a kultuszminiszter és az igazságügyminiszter kivül Bethlen István gróf, Károlyi Gyula gróf, Darányi Kálmán, Imrédy Béla, Perényi Zsigmond báró, Eckhardt Tibor, Korniss Gyula, Vay László báró, Mikecz Ödön, Zách Emil altábornagy, Tomcsányi Kálmán, Zsindely Ferenc, Pataki Tibor, Illés József, Rassay Károly és Gyömörei Sándor vettek részt. Az értekezlet este 8 órakor ért véget.

A MAGYAR CSAPATOK SZIVÉLYES FOGADTATÁSA UZSÓKNÁL

Varsóból jelentik a lengyel távirati iroda: A lengyel csapatok és a lengyel hatóságok rendkívül szívélyes fogadtatásban részesítik a magyar csapatokat, amelyek Kárpátalja egész területének megszállása során egymásután érkeznek az egyes hágóknál és szorosoknál a lengyel határra. Azt az oszlopot, amely Ungvár felől érkezett az uzsoki szorosba. Javorszki lengyel határőrpáncsnok üdvözölte. Körösmező és Volomenka között a határig előrehatolt magyar osztagot egy lengyel százados és a községi bíró üdvözölte. A fogadáson ott volt a környékbeli falvak lakossága is.

Varsóból jelentik: A lengyel parlament szombati ülésének megnyitására Makovszki elnök a következőket mondotta:

— Ismét történelmi eseményeknek vagyunk tanúi. Nem hatalmaztak fel, hogy ezekről beszámoljak. Mihelyt a helyzet kitisztul, a külügyminiszter ur fog erre vonatkozóan nyilatkozni. Mindazonáltal megragadom az alkalmat és szívélyesen üdvözölöm a magyar parlamentet és a magyar—lengyel közös határ megteremtését.

Ugyancsak Varsóból jelentik, hogy a lengyel—magyar kereskedelmi ka-

juttatta szerencsekivánatait a Ruszinföld felszabadítása alkalmából. Pariani tábornok a legnagyobb elismeréssel hangján nyilatkozott a magyar honvédesapatok nagyszerű teljesítményéről.

akiknek elődei évszázadokon keresztül veletek együtt védtek az Erdős Kárpátokat. A dicső magyar honvédség egy jón hozzátok, mint testvér és jóbarát, gazdasági fellendülést, jólétet, vallási, kulturális és társadalmi szabadságot és autonómiát visz nektek.

Az egyformán szabad ruszin és magyar között sem vallási, sem más különbség nem lehet. Magyarországon békében élhet mindenki aki hajlandó a békés együttműködésre. Épen ezért óva intünk mindenkit, hogy bosszu — vagy rágalomhadjáratnak helyt nem adunk és azt nem tűrjük. A magyar honvédség minden kinek bocsánatot hoz, aki beilleszkedik az új jogrendszerbe, amely a honvédség bevonulásával állott elő. A magyarságot a szeretet és testvéri együttérzés vágya visz hozzátok. ezért katonáinkban a testvért lássátok és türelemmel várjátok be intézkedéseinket és azokat tartsa is be mindenki. Rákóczi ruszinjai! Nézzetek bizakodva jövőtökbe, mert a magyar testvér nem hagy el, hanem szabadá és megelégedetté tesz benneteket. Éljen a magyar-ruszin testvériség, éljen a közös magyar haza!

mara vezetősége felkereste Hóry András varsói magyar követet és üdvözölte a közös lengyel—magyar határ megteremtése alkalmából. A kamarai elnök üdvözölő szavaira válaszolva, a magyar követ kiemelte, hogy a közös határ megteremtése minden bizonnyal kedvezően fogja előmozdítani a két ország árucseréjét.

Az uzsoki határállomás magyar kézen

Uzsokról jelentik: Szombatra virradó éjszaka az uzsoki határállomás jegyzőkönyvében a következő bejegyzés történt:

— Cseh Szlovákia megszünt 1939 március 18-án 0 óra 40 perckor. Éljen Magyarország! Az uzsoki állomást a magyar állam nevében birtokba vette a honvéd gyalogdandár parancsnoka.

Ezzel a magyar honvédség a harmadik ponton is elérte a történelmi magyar határt. A honvédesapatok előnyomulását ezen a szakaszon nehezítették meg leginkább a Laterca völgyében visszazoönló Szics bandák. A Perencsnóvnél és Kisberezsnánál kifejtett ellenállás legyőzése után a honvédesapatok éle magas hóban érkezett fel az éjszaka folyamán a lengyel határra. Néhány uzso-

ki lakos elbeszélte, hogy az utóbbi napokban több vonat ment át a hágon cseh katonai és pénzügyőri menekültekkel Lengyelország felé.

Összesen 5 vonat és egy gyorsmotorkocsi haladt át a határon.

A menekülő csehek a vonatokból összevissza lövöldöztek, de kárt senkiben sem tettek. Az uzsoki turistaszállót teljesen kifosztották, az élelmiszerraktárt feltörték és minden ennivalót magukkal vittek.

A történelmi Magyarországból a Kárpátokban egészen szokatlan méretű, hatalmas három völgyáthidalás és hat alagut vezet át Lengyelországba. Ez a terület igen alkalmas robbantásokra és rombolásokra, azonban a lengyel határőrök ébersége és együttérzése csirájában megakadályozta minden ilyen kísérletet. A lengyel határőrpáncsnok szerdán ugyanis távbeszélőn lehallgatta a cseh hatóságok beszélgetését, amelyek parancsot adtak a visszavonuló cseh katonaságnak arra, hogy az utolsó menekült vonatnak a határon történt áthaladása után robbantsák fel a völgy vasúti műtárgyait. A lengyel parancsnok embereit a vasúti állomással szemben húzódo magaslatra vonultatta fel, majd megállította az első cseh vasúti szerelvényt és annak parancsnoka előtt kijelentette, hogy csak abban az esetben engedje át a vonatot a határon, ha semmiféle rongálás nem történik. Ellenkező esetben egyetlen szerelvényt sem enged át és szükség esetén lövetni fog. A cseh hatóságok így saját érdekükben elállottak a rombolástól.

Tekintettel az időjárás és a terepnehézségekre, szombaton még csak kisebb magyar osztagok vonultak fel az uzsoki szorosba. Ezért az ünnepélyes fogadtatás a magyar—lengyel közös határon vasárnap délután 2 órakor volt Uzsokon. Szombaton délután megérkezett a határra egy magyar kerékpáros osztag és átvette a határbiztosítását. A sianki lengyel határállomáson Vicorkievic tábornok, hadtestparancsnok intézkedésére nagyarányú előkészületeket tettek a vasárnapi ünnepélyes fogadtatásra. A lengyel tábornok segédtsíjtje már jelentkezett Uzsokon, hogy a magyar katonai és polgári hatóságokkal megbeszélje az ünnepélyes találkozót. Siankiba különvonaton nagyszámú lengyel közönség érkezett az ünnepére.

A szorosba vezető út mentén a ruszin lakosság mindenütt kitörő örömmel üdvözölte a honvédesapatokat. Az utvonalon májusfákat, valamint feldíszített fenyőfákba készített diadalkaput állítottak fel.

Az ujjongó lakosság ugyszólván a legkisebb egységet is, minden gépkocsit külön-külön ünnepel.

Uzsik környékén igen nagy a nyomor. Az amugy is szegény lakosságot a cseh megszállás és az ukrán bandák zsarolása mindenéből kifosztotta. Az emberek éhinség előtt állottak és jóformán már csak csekély kukoricalisztkészlettel rendelkeztek.

A magyar csapatok megérkezése feletti örömben az a boldog érzés is vegyült, hogy küszöbön áll az inséget megszüntető tavasz, amikor a felszabadult ruszin lakosság ismét leusztathatja fáját az ungvári piacra.

Hivatalos jelentés Kárpát-alja és megszállásának befejezéséről

Budapestről jelentik: A honvédezerkar főnöke vasárnap délelőtt tíz órakor a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Kárpátalja területének katonai megszállása befejezést nyert. A katonai közigazgatás működését megkezdte. További hivatalos jelentést nem adok ki.

A londoni Lebrun-disztélyen művirággal díszítik fel a Covent Garden

Londonból jelentik: Az angol főváros a francia köztársasági elnök és felesége küszöbön álló látogatásának jegyében él. A művészek és mesteremberek egész légiója dolgozik a főváros csinosításán, díszítésén, hogy megfelelően fogadhassa falai között Lebrun köztársasági elnököt és feleségét, akik

március 21.-én érkeznek

hivatalos látogatásra Londonba és március 24.-ig maradnak ott. Az áruházak, középületek versenyeznek, hogy melyikük várja pompásabb díszben a francia államfőt és feleségét. Még a szobrokat és emlékműveket is kicsinosítják erre az alkalomra.

Már pontosan kidolgozták a látogatás programját. Lebrun elnök és felesége március 21.-én egy órakor száll partra Doverban és délután háromkor érkezik meg a londoni Viktória pályaudvarra. Azonnal látogatásba mennek Marlboroughba Mary anyakirálynéhoz, majd a Saint James palotában a főváros küldöttségét fogadják őket. Ezután az elnöki pár részt vesz a londoni Francia Intézet új épületének felavatásán, este 8 órakor pedig

a Buckingham palotában jelenik meg vacsorán.

Másnap tíz órakor az elnök és felesége látogatást tesz a francia kórházban, majd a Guildhallba hajtat, ahol a lord mayor ad reggelit Lebrun elnök és felesége tiszteletére. Este 8 órakor vacsora lesz a francia nagykövetségen, majd tíz órakor kerül sor a látogatás legkiemelkedőbb eseményére: a galaestére a Covent Gardenben, a királyi operában.

A galaestén VI. György király és Erzsébet királyné is megjelenik

az előkelő vendégek oldalán. A Covent Garden ez alkalommal fejedelmi díszítik fel. Az egész terület virágok fogják borítani, de csak a királyi és az elnöki páholyt díszítik virágfüzerek készülnek majd természetesen virágokból. A többi virágdíszítés művirág lesz, mert különben a teremben elviselhetetlen lenne a különböző virágok nehéz illata.

Az érkező vendégeket és az elnöki párt a Covent Garden lépcsőin egyenruhás gárdisták festői sora fogadja.

A galaestére a legnagyobb óvintézkedéseket foganatosítják. Egész sereg polgáriruhás detektív fog elvegyülni a vendégek között, hogy vigyázzon a megjelent előkelőségek nagyjértékű ékszereire, milliókat érő hermelinjeire.

Az előadáson egyébként a Vic Wells balett lép fel és a londoni filharmonikusok Debussy műveiből játszanak.

Az elmúlt hat nap eseményei már lényegesen módosították Közép-Európa térképét.

Németországban a világháború kitörésekor 540 857 négyzetkilométer nagyságú területén 67,8 millió lakosa volt. Ugyanakkor Franciaország kiterjedése 536 464 négyzetkilométert tett ki 29,4 millió lakóssal. A versaillesi szerződés értelmében Németországnak összesen 71 224 négyzetkilométert kellett leadni vagyis majdnem olyan nagy darabot, mint Hollandia és Dánia együttvéve és lakosainak száma 60,9 millióra csökkent, de ugyanakkor elvesztette egész gyarmati birodalmát is: 2 953 000 négyzetkilométert 12,3 millió lakóssal. Csak gyarmati vesztesége területre nézve Európa nagysága egyharmadának felel meg. A versaillesi Németország területe 1919-től 1935-ig csak 474 347 négyzetkilométer volt — mint említettük — 60,9 millió lakóssal.

Nagy-Németország

1 Versaillesi béke alapján (1919—1935)	474.347 négyz. km. 67 millió lélek
2 Saar-vidék (1935)	1.924 négyz. km. 0,8 millió lélek
3 Ausztria (1938 március)	83.057 négyz. km. 6,7 millió lélek
4 Szudéta-vidék (1938 október)	20.000 négyz. km. 3,7 millió lélek
5 Dóviny és Pozsonyfeléfalu	30 négyz. km. 17 ezer lélek
6 Csehország és Morvaország (1939 márc.) leszámítva a Szudéta-vidéket	50.000 négyz. km. 11 millió lélek
Együttvéve:	620.168 négyz. km. 89,77 millió lélek

Németország tehát ma, egynegyed századdal a világháború kezdete után a világháború legelső területi nyertese és ma a Német Birodalom pontosan százezer négyzetkilométerrel nagyobb, mint 1914-ben és lélekszáma nézve is több mint 20 millióval népesebb! Más világrészekről véve összehasonlítási alapot a Német Birodalom területe megfelel Afganisztán nagyságának (650 ezer négyzetkilométer) és nagyobb Madagaszkárnál

Kárpátalja, az egykori Csehszlovákia Podkarpátka Russ-ja, vagy Volosinék Kárpátukrajnájának területe az éppen alkotóelemeire bomlott köztársaságban 12 614 négyzetkilométert tett ki és a legutolsó csehszlovák népszámlálás idején, 1930-ban 725 357 lakosa volt Ebből 109 472 magyar (15,44%) 446 916 ruszin (63,02%), 38 961 szlovák (csehszlovák), mindössze 4,79%, tehát törpe kisebbség, 13 249 német (1,87%), 91 255 zsidó (12,87%), 14 276 pedig egyéb nemzetiségű (2,01%) és ugyanakkor 16 228 külföldi is tartózkodott ebben a tartományban.

A csehszlovák ruszin a Kárpátalja közigazgatási határát a ruszin nyelvhatár rovására attól lényegesen keletebbre vonta meg

A ruszinok éppen egy csehszlovák hivatalos nemzetiségi térkép tanúsága szerint a Homonna—Bártfa—Eparjes vonalig élnek egységes tömbben, a közigazgatási határ, amely ma összeesik a független Szlovénia országhatárával Ungvártól délre nyugatra Lakkárd községtől kezdődik és Ungvár nyugati szélén vezet Demonya—Noviceke — Okemence — Peracsény — Drugetháza — Barscsényfalva — Nagybrezna — Uzsok vonalon, vagyis az Ung-völgy mentén és Uzsoktól valamivel nyugatra. Az uzsoki hágónál (889 m) éri el a Beszkidék gerincén a lengyel határt. A Beszkidék gerincén vonul Kárpátalja lengyel határa Körösmezőn (a csehszlovák Jaszná-le) túl a hármas, egykor csehszlovák—lengyel—román határig.

Kárpátalja magában foglalja Ung Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék történelmi területének nagy részét.

Három fontos vasúti vonal szeli át, Csaptól Ungváron át Uzsokig, Csaptól Beregszász és Nagyszőlősen át Mára-marossziget érintésével Körösmezőig és ebből a fővonalból Bányunál kiágazva, Munkácsra és Szolyván át Velőc felé, majd onnan tovább Lengyelországba, amint hogy Uzsokon át is Lengyelország felé visz a vasút. Legma-

A saarvidéki népszavazás 1924 négyzetkilométeren 841 ezer lakóssal gyarapította a Német Birodalom területét. Eppen egy esztendővel ezelőtt az osztrák Anschluss 83 857 négyzetkilométerrel és 67 millió lakóssal növelte Németországot, tavaly pedig a Szudéta-vidéken kerekében 29 ezer négyzetkilométerrel és 3,7 millió lakóssal lett nagyobb. Most az egykori cseh katonatartományok történelmi határainak együtt kerültek német fennhatóság alá. A szorosabb értelemben vett Csehország 52 004 négyzetkilométer és Morvaország 22 315 négyzetkilométer nagyságú területe, továbbá Szilézia 4 432 négyzetkilométernyi kiterjedése — a Lengyelországnak átengedett rész kivételével — együttvéve kerekében 78 ezer négyzetkilométer tehát majdnem akkora terület, mint Ausztria az Anschluss előtt lesz integráns része a Német Birodalomnak. Most így alakul.

616 ezer négyzetkilométer). Az olvasó mégis legkönyebben úgy szemlélheti Nagy-Németország kiterjedését, ha elképzei, hogy Nagybritannia és Írország, továbbá az ir szabadállam (Éír) együtt 312 143 négyzetkilométer kiterjedésűek 50 millió lakóssal. A brit szigetek is kétszer férnének el a mai Német Birodalom területén, de lélekszáma nézve is majdnem kétszer nagyobb a Német Birodalom.

gasabb pontja a Rawka, 1393 m magas. A Beszkidék gerince általában 900 méter magasban vonul.

A Kárpátaljaból novemberben felszabadult az ungvári járás nagy része (277 négyzetkilométer). Ungvár megyei város (21 négyzetkilométer), továbbá Bereg és Ugocsa vármegyék területén Munkács megyei várossal együtt 1223 négyzetkilométer, összesen 1626 négyzetkilométer, kerekében 180 ezer lakóssal.

Felszabadításra vár: még 11,0,8 négyzetkilométer 550 ezer lakóssal.

Nem megvetendő nagyságra nézve sem ez a terület, hiszen tavaly novemberben a Felyvidéken összesen 11 939 négyzetkilométer nagyságú volt az a terület, amit Magyarországhoz visszacsatoltak és ezt éppen a múlt héten sikerült kerekében még 200 négyzetkilométerrel megnagyobbítani, fővelembévéve 20 újabb község visszacsatolását és leszámítva az ugyanakkor Szlovákia-ak átengedett nyolc község területét is.

Közép-Európa legjelentősebb központi része lett így 1939-ben Magyarország kerekében 117 ezer négyzetkilométerrel és több mint tíz és félmillió lakóssal területre nézve Szovjetország, Németország, Franciaország, Spanyolország, Svédország, Lengyelország, Finnország, Norvégia, Olaszország, Románia, Jugoszlávia, Anglia és Görögország után Európa 14. országa, amelynek 18 európai állam kisebb.

De lélekszáma már a 10. ország, Európa 32. országa között.

Berecz Sándor

OH, AZOK A GYERMEKEK

Nagy társaság van együtt egy családban. Szokás szerint a legifjabb csemete okosságát emlegetik.

A házilasszony: Mondd, csak Januska mi akersz lenni?

Januska (bűszkén): Huszár, olyan huszár bécsi, amilyen tegnap délután a lugasban megcsókolta magát.

A bolgár-török barátság

Bulgária és Törökország miniszterelnöke a két nemzet szoros együttműködését hangsúlyozta

Ankarából jelenti az Anatoli ügynökség (A. A.): Saydam török miniszterelnök dr. Kjoszeivanov bolgár kormányelnök tiszteletére bankettet rendezett, amelyen pohárköszöntőjében többek között a következőket mondotta:

— Az ön látogatása elnök ur a mi részünkre az öröm és megelégedettség forrása. Látogatása annál is inkább jelentős, mert olyan időben történik, amikor a nemzetközi helyzet rendkívül feszült. Ez a helyzet arra késztet hogy ellenálló erővel rendelkezünk, amelyet másképpen nem érhetünk el mint oly módon, hogy szoros és bizalmas kapcsolatot létesítsünk országaink között.

Dr. Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök válaszában megköszönte a szíves fogadtatást és hangsúlyozta, hogy Bulgária és Törökország híven örök barátsági szerződésükhöz mindig a legjobb egyetértésben intézik el azokat az ügyeket, amelyek közösen érdeklik őket.

A novszádi telepi Olvasó és Gazdákör vasárnap, március 26.-án ismét előadja Jancuszkó Gábor »Ha elmennék a regruták« című érdekes népszínművét, amelynek bemutatója a belvárosi Katolikus Otthonban nagy sikert aratott. Az előadást vasárnap délután 3 órai kezdettel tartják meg a Református Olvasókör nagytermében. A szereposztás az eredeti lesz.

MI AZ EKTOPLAZMA? »Ektoplazma az a titokzatos anyag, amelyet a médiumok bizonyos fajta materializáltságán testből a sötétben s amellyel lehetővé teszi a szellemeknek, hogy láthatóvá tegyék magukat.« Ezt a szoboros magyarázatot adta Fodor Nándor, az ismert spirítiszta Fingleton bíró előtt Londonban egy perével összefüggésben. Fodor beperelte a Physic News (Lelki Újság) című spirítiszta szaklap szerkesztőt, munkatársait, kiadót és reklámszállítóját, mert egy kísérletével összefüggésben olyan tudósítást írtak, amelyet magára nézve tértőnek talált.

□

A HERCEG MEGSZORITJA A NADRÁCSZIJÁT. A 23 éves northumberlandi herceg bezárta ösei kastélyát, melyben a család hatszázharminc esztendőn át lakott és egy kisebb villába költözött. Elhatározása előtt összehívta bérleit és elmondta nekik, hogy takarékosági okokból kell így cselekednie, az utab adótörvények súlyosan nehezédnek ná. Először a magam nadrágsziját szorítom meg — mondta. — A tőlem függő embereket lehetőleg kimélni akarom.

BÉKE! Egy londoni középiskolában dolgozatot írtak a diákokkal a világháborút befejező fegyverszünetről. Az egyik diák a következő megállapítással vezette be az esemény méltatását: »1918 november tizenegyedikén írták alá a szövetséges hatalmak a fegyverszüneti szerződést. Azóta az évforduló napján minden esztendőben béke van — két percre...«

HIREK

A VOLT DEMOKRATAPÁRT
ORSZÁGOS ÉRTEKEZLETE
BEOGRÁDBAN

Beogradból jelentik: A volt demokratapárt vasárnap Beogradban országos kongresszust tartott, amelyen résztvett a párt minden vezetője és parlamenti képviselője. Az értekezletet Groll Milán nyitotta meg, majd Vlajics Bozsidar tartott beszédet. Később megérkezett az ülésre Davidovics Lyuba is, akít viharosan ünnepeltek.

— Kápláni áthelyezések. A szubotcai püspöki hatóság a bácskai egyházmegye területén a következő káplánokat helyezte át: Lerch Imrét Doroszlóvórol Szomborba, Grieser Jánost Bezdánból Doroszlóvóra, Thill Sándort Prigrevicaszvetiivánról Bezdánba, Heintz Mártont Gákovórol Prigrevicaszvetiivánra és Brecka Antal Szentárol Horgosra helyezte át.

— Felmentették a lánya vadházastársára meggyilkolásával vádolt borcsai gazdálkodót. A pancsevői törvényszék most tárgyalta Szekesán Laza jómódú borcsai gazdálkodó gyilkossági bűnperét. A vádirat szerint Szekesán a múlt év november 6-án éjszaka az uccán késsel hasbaszurta a lánya vadházastársát, Medics Gyura földművest. Szekesán — a vádirat szerint — a gyilkosságot azért követte el, mert Medics annak ellenére, hogy már évek óta együtt élt a lányával, nem akart vele törvényes házasságot kötni, de a a hozományt folyton követelte. A tárgyaláson Szekesán tagadta azt, hogy ő előre megfontolt szándékkal megölte a vejét. Elmondta, hogy a kérdéses éjszaka egy vendéglőben és egy lakodalomban sokat ivott, onnan részeg állapotban ment haza, hogy nem volt öntudatánál. Arra emlékszik, hogy az uccán valaki megtámadta és ő teljes erejét felhasználva kiszabadította magát, de hogy a támadó ki volt, azt nem tudja. A bíróság több tanút hallgatott ki, akik ellentmondó vallomást tettek. A bíróság a vádlót felmentette.

— Hatórai munkaidőt követelnek a pancsevői magániszttviselők. A Botics pancsevői szervezete értekezletet tartott, amelyen igen sok pancsevői magániszttviselő jelent meg. Az értekezlet szónokai követelték, hogy Pancsevőn legalább nyáron vezessék be a hatórai munkaidőt, úgyhogy a bankokban, biztosítóintézetekben és egyéb magánvállalatoknál csak délelőtt dolgozzanak.

— Veszedelmesen terjed a szerencsejáték Angliában. Anglia népe a keresztényszociális bizottság kimutatása szerint 1938-ban 10.500.000.000 dinárt adott ki a szerencsejáték legkülönbözőbb fajaira, beleértve a ló-és agrárversenyt, labdarugómérkőzésekkel kapcsolatos sorsjátékokat és szerencsejáték-gépeket. A hazárd-szenvedély, a jelentés szerint, Anglia erkölcsi és gazdasági életét fenyegető fekély, amely súlyosan károsítja a nemzeti életet, megmetyeljezi a sportot, játéklarangokká aljassítja le a sporttereket. A munkásszervezetek vezetői is keservesen panaszkodnak, hogy a munkásokat már csak a szerencsejáték érdekl.

Crnagorában hat embert megölt a hólavina

Nagy havazások országos zette — Noviszádon egész vasárnapon át esett a hó

Az idei tavasz ugylászik nagyon nehezen köszönt be, mert a tél több ízben visszatért. A múlt vasárnapi nagy hóviharak után csak néhány napi derült idő következett, de nem melegedett fel, hanem a hőmérséklet inkább még csökkent.

Tegnapra virradóra Noviszád és környéke ismét teljesen téli képet nyújtott, a háztetőket és a földeket fehér hóréteg fődte.

A havazás egész napon át tartott, de dél felé a lezuhalt hó azonnal elolvadt.

Szombaton és vasárnap az egész ország területén nagy havazások voltak. A váratlan nagy havazás Crnagora Kolasin nevű községe közelében súlyos szerencsétlenséget okozott.

A hegyről legörgő hólavina betemetett hat embert és mind a hatan megfagytak.

Szombatra virradó éjszaka Kolasin környékén egyméteres hó esett. Szosics Milivoj ravnorekai községi elnök, egyébként joghallgató, szénával akarta ellátni a hegyek közötti akolban levő juhait, és megkérte a szomszédait, hogy segítkezzenek ebben a munkában. Őt falubeli ember csatlakozott hozzá. Hatan gyalog indultak a hegyekbe.

Amikor az egyik magas hegytető alatt haladtak el, váratlanul hatalmas hólavina szakadt rájuk. A lavina óriási mennyiségű havat zúdított az utra és mind a hat embert eltemette.

Miután a hat ember délutánig nem tért haza, a falubeliek rosszat sejtve keresésükre indultak. Amikor az uton meglátták a hegy nagyságu hótorlaszt, azonnal tudták, hogy az alá kerültek. Ásni kezdtek a hóban és mind a hat embert halálra fagyottan húzták ki.

— A Tiszába esett egy noviknezeváci urilány. Weisz Boriska, Weisz József noviknezeváci gabonakereskedő 17 éves leánya csütörtökön délután a hajóhidról a Tiszába esett. A parton lévők segítségére siettek és a leányát, aki maga is uszott, sikerült sértetlenül kimenteni. Még nem sikerült megállapítani, hogy véletlen szerencsétlenség, vagy öngyilkossági kísérlet esete forog-e fenn.

— A megvadult lovak összetörték a kocsit. Bajusz Sándor móli gazdálkodó tengeriszállítás közben kocsiját Kodé Lajosra bízta. A lovak megbokrosodtak és a kocsit elragadták. Nekifutottak egy vilányozsónak és a kocsit darabokra tört. Kodé Lajos kisebb sérüléseket szenvedett. A kár kétezer dinár.

— Bezárták »Aladdin kincsebányáját«. A világ leggazdagabb ezüstbányáját, az új délwalesi Broken Hill bányát bezárták, miután évtizedeken át valóságos Aladdin kincsebányája volt. Ötvennégy évi üzeme alatt 48.000.000.000 dinár értékű ezüstöt aknáztak ki belőle.

— Ideiglenesen megszüntették a Csehország, Szlovákia és Kárpátalja felé irányuló jugoszláv kivitelt. Hivatalos közlés szerint a volt Cseh-Szlovákia területén történt változások miatt a Csehország, Szlovákia és Kárpátalja felé irányuló jugoszláv kivitelt ideiglenesen megszüntették. A kivitelt akkor indul meg ismét, amikor a változásokkal kapcsolatos külkereskedelmi ügyeket, főleg a kliringfizetés kérdését rendezték.

— Hiába minden: beteljesedett a szörnyű jóslat. Cerenzo Margit 34 éves canonsburgi (Pennsylvania állam) nőnek egy jóvendőmondó azt jóslta, hogy nemsokára borzalmas halált hal. A kétségbeesett asszony a rendőrségre menekült, ahol saját kérelmére óvatosságból magánzárkában helyezték el. abban a reményben, hogy ott nem történhet semmi baja. Másnap reggel, amidőn a rendőrség konyhájában reggelit főzött, felrobbant közelében egy benzintartály. Cerenzoné súlyos égési sebeket szenvedett és néhány óra múlva irtózatos kínok között meghalt.

— Mestervizsgát tettek. Wolberger Zoltán és Wellner Albert noviszádi nyomdászok a mestervizsgáztató bizottság előtt sikerrel tették le a mestervizsgát.

— Kanizsai hírek. Özv. Tatics Milánné közszeregetben álló kanizsai tanítónőt nyugdíjazták. Tatics Milánné évek hosszú során önzetlenül vezette a kanizsai diákkonyhát. — A Rotáry klub szombaton tartotta meg századik ülését. — Az uzonovicsévői Szloga műkedvelői március 25-én a Sátyay-féle vendéglőben előadják Szalay »Szuhay« című színművét.

— Jól működnek a bombayi patkányfogók. A bombayi városi tanács által szervezett városi patkányfogó hivatal az 1938. üzemében 703.850 patkányt fogott, közülük 373.540-et elevenen. Utóbbiakat beszolgáltatták a Heffkine-féle bakteriológiai intézetnek annak megállapítására, hogy nem bacillusterjesztők-e.

— Kinevezések a római kuriánál és a pápai udvartartásban. XII. Pius pápa kinevezte Tedeschini bíborost a vatikáni bazilika főpapjává, Marmaggi bíborost a zsinati kongregáció prefektusává, Pizzardo bíborost a tanulmányi kongregáció prefektusává. Masumi bíborost a kánonjogi kódex pápai bizottságának elnökévé. Megerősítette udvarmesterei méltóságában Arborio Mellát, szolgálattevő titkos kamarási minőségben Callorit, Confalonierit, Veninit, Toraldot és Nassalli-Roccat. Az új pápai címer kék mezőben jobbrafordított feju ezüst galamb, csőrében olajággal. A galamb olasz rajzolásu hármashalmon áll, alatta keskeny zöld mezős csik, ez alatt pedig természetes színű tenger.

— »Vendégszámláló« az angol miniszterelnöki palota kapuján. Chamberlainné a miniszterelnöki palotában tartott fogadások alkalmával újabban a palota kapujára ugynevezett comptometert szereltet, mely automatikusan feljegyezi minden egyes vendég érkezését. A comptometer adatait a miniszterelnöki palota konyhájával köti, amely ennek alapján bármely percben meg tudja állapítani a megjelent vendégek számát és ehhez alkalmazza a felszolgálóandó frissítők mennyiségét.

Milyen úton haladnak a horvátok?

Dr. Macsek lapja a horvátok magatartásáról

Zagrebból jelentik: A Hrvatszki Dnevnik, dr. Macsek lapja vasárnap délelőtt 10 órakor különkiadást adott ki, amelyet a közönség percek alatt szétkapkodott. A különkiadás első oldalán »Milyen úton haladnak a horvátok« címmel nagy cikk foglalkozik a horvátok mai politikai helyzetével. A cikk megemlékezik arról, hogy az utóbbi napok eseményeivel kapcsolatban ugyszólván valamennyi külföldi rádióállomás foglalkozott a horvátok helyzetével. Több rádióállomás híre annyira fantasztikus és lehetetlen volt, hogy aki ismeri a horvátok nemzeti küzdelmének céljait, az semmi esetre sem adhat hitelt az ilyen híreknek. A horvát nép politikai vezetése erős és biztos kezekben van. A horvát felelős vezetők semmi olyant sem tettek és a jövőben sem fognak tenni, ami elelntében állna a horvát nemzeti célokkal. Ezért a horvát közvélemény teljesen nyugodtan várhatja az események fejlődését. Szükség esetén a horvát közvéleményt idejében értesítik az ügyek állásáról.

— Kincsek egy öreg krokodil gyomrában. A rhodesiai Gwandafolyó partján egy vadásztársaság öreg krokodilt lőtt, amelynek gyomrában egy Krüger-féle transvaali aranypénzt, hat csiszolatlan gyémántot és egy pár arany karkötőt találtak. Az uszó kincstárban talált drágaságokat átadták a hatóságoknak a jogos tulajdonos örökösének felkutatására.

— Világválság idején sok teát isznak az emberek. A világ tea fogyasztása a londoni teatözsde kimutatása szerint 1938 szeptemberében új csúcspontot ért el 42.135.000 kg-al, ami 3 millió kg-al haladta meg az augusztusi és közel 6 millió kg-al az 1937 szeptemberi fogyasztást. Az új teaválsí világrekordot annak tulajdonítják, hogy az emberiség a nemzetközi válság idegfeszültségét az élvezeti cikkek fokozott fogyasztásával igyekezett ellensúlyozni.

— Udvari bók a Fehérházból kizárva. Az Egyesült Államok külügyi hivatalának szertartásszótálya Rooseveltné kérdésére hosszú tanulmányozás után azt felelte, hogy VI. György király és Erzsébet királyné washingtoni látogatása alkalmából kizárólag a Fehér Házban szokásos társadalmi hagyományok és szabályok követendők ennél fogva nincsen helye az udvari bókknak, sem pedig az európai uvaroknál szokásos egyéb szertartásszerű mély meghajlásnak az uralkodópár üdvözlése alkalmával.

— II. Vilmos császár az egykori Pacelli nunciusról. Ismeretes, hogy XII. Pius pápa annak idején a világháboru alatt mint müncheni nuncius, XV. Benedek pápa megbízásából 1914-ben külön küldetésben kereste fel II. Vilmos német császárt. Vilmos császár az uralkodásáról szóló visszaemlékezéseiben Pacelli nunciusról megemlékezve, így jellemzi őt: »Pacelli előkelő rokonszenves jelenség, igen magas intelligenciával és tökéletes modorral. Mintaképe egy katolikus egyházfejedelemnek.«

□ Előadás a kertészetről a noviszádi külső Katolikus Körben. A noviszádi külső Katolikus Kör március 26-án, vasárnap kulturdelutánt rendez, amelynek keretében Begovics István noviszádi kertész, az egyesület elnöke előadást tart a kertészetről.

— Úgyes trükk az adósok ellen. Taylor Albert readingi fűszerkereskedő, miután hónapokon át hiába szólította fel számláik kifizetésére hátralékos evőit, a következő feliratot függesztette kirakatába: »Ezen a helyen mindazon nagyra-becsült vevőim nevét fogom kiírni, akik március 25-ig nem egyenlítik ki tartozásaikat«. Az élelmes kereskedőnek 24 óra múlva nem volt adósa.

— Autó ezüstből, aranyból, elefántcsontból, brokátból, drágakövekből. Egy angol gépkocsigyár elkészítette a világ legdrágább gépkocsiját a Berari herceg számára, aki a világ leggazdagabb emberének: Hyderabad Nizamjának fia és örököse. A tündérművész autókülöncsei és egyéb fémveretű ezüstből, kormánykereke és kapcsolói elefántcsontból készültek; ülésait a legdrágább seiyembrokáttal fedték; a hátsó ülés alatt sycamorfából készült cocktail szekrényt építettek be, kézzel metszett hegyi kristálypoharakkal és aranydugós palackokkal; a kocsí oldalzebeiben drágaköves arany toilet-készlet, a kartámlák üregei belsejében arany termoszpallackok rejlenek.

— Drótkötélpálya 2000 méter magasságban. Az olasz trónörökös és az olasz közlekedésügyi miniszter jelenlétében most avatták fel a világ legmagasabb drótkötélpályáját. A drótkötélpálya a Matterhorn lábánál fekvő Breuid helységéből a Monte-Rose fennsíkára vezet. Az új drótkötélpályát 2000 méter magasságban fekszik az olasz-svájci határon. A vasút több, mint hat kilométer hosszú.

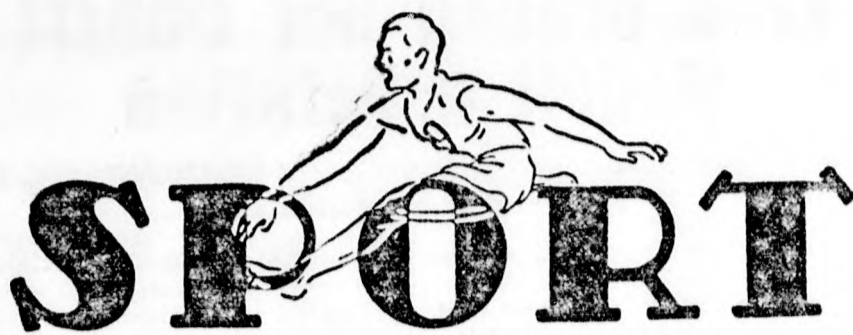
EGY KUTYA ÉLETE. Miss Margery Wood northami 20 éves leány estélyruhában ugrott egy folyóba, hogy kimentse Bréda nevű farkaskutyáját.

— Meteor zuhan a lábuk elé. Rendkívüli élményben volt része néhány munkásnak Halle közelében, amint munkahelyükről kerékpáron igyekeztek az országúton hazafelé. Hirtelen vakító fénycsóva kíséretében meteor zuhanat le előttük és hatalmas dörréssel furódott be a földbe, erős kén-szagot árasztva maga körül. A munkások rögtön odarahantak a lezuhanat meteorhoz, amely még erősen izzott és többen közülük örömmel kiáltottak fel, mert a szétfolyt megolvadt fém arany-nak nézték. A meteor vegyi összetételét tudományos vizsgálat állapítja majd meg, aranyat azonban aligha találnak benne.

JÓZSEF NAPJÁN HAVAZOTT

Azt mondta nekem egyszer egy [paraszt],
Hogy József napja hozza a tavaszt;
S most, hogy Szent József napján [hó esett],
Erősöködik, hogy ő nem tévedett;
Itt a tavasz, s azért esik a hó,
Mert március magyarul — tavaszhoz.

FANYAR TÓBIÁS

A NAK hóviharban is nagy fölényvel győzött az Isztrával szemben

NAK-ISZTRA 8:0 (4:0)

Elsősztályu bajnoki mérkőzés, bíró Popovics. A mérkőzés egész ideje alatt sűrű hóesés volt, úgy-hogy a nézőtérről alig lehetett szemlélni a mérkőzést.

A NAK ennek ellenére is hatalmas lendülettel játszott és már az első féldőben olyan nagy fölénybe jutott, hogy győzelme egy pillanatig sem volt kétséges.

Az Isztra nem volt képes komoly ellenállásra.

A gólokat Barta, Karaba, Csil-lag, Maták és Thurzó lőtték.

SZLOGA (PALÁNKA-RÁDNICKI (NOVISZÁD) 5:1 (1:1)

Elsősztályu bajnoki mérkőzés, bíró Hány. A palánkai csapat megérdemelten győzött.

Az NFK csapata nyerte el a noviszádi Livnicsár serlegét

NFK-Livnicsár 8:1 (2:1)

A noviszádi Livnicsár serleg-mérkőzéseinek döntő összecsapása tegnap zajlott le Noviszádon. A Karagyorgye pályán találkozott a Livnicsár és az NFK csapata. A mérkőzést az NFK gyerte 8:1 (2:1) arányban. Az első féldőben egyetlen erejei ellenfelek küzdelmét mutattat a mérkőzés.

A második féldőben az NFK előtört, a Livnicsár viszont visszaesett és így a kábelgyári

csapat könnyen győzött.

Góllövők az NFK részéről Greifenstein (3), Burai (2), Horváth és Balog. A Livnicsár egy öngólt is kapott. A Livnicsár egyetlen gólját Inoty adta.

A Livnicsár egy tizenegyes rúgást nem érvényesített.

Az NFK este a Maros-féle vendég-lőben rendezett banketten ünnepelte meg a győzelmet.

A beográdiak győztek a noviszádi ökölvívőversenyen

A Noviszád-Beograd városközi ökölvívőmérkőzések eredményei

Szombaton rendezték meg a noviszádi Szlobodában az első Noviszád-Beograd városközi ökölvívőmérkőzést. Az izgalmas küzdelmet 800 ember nézte végig. Az eredmények a következők:

Madarász technikai knockauttal győzött Gillichel szemben.
Schmidt technikai knockauttal győzött Tóth-Kaszással szemben.
Paunescu (Beograd) technikai

knockauttal győzött Himmelsbach-hal (Noviszád) szemben.

Popovics Luka (Beograd) pontozással győzött Tadiccsal (Noviszád) szemben.

Dzsepina (Beograd) eldöntetlenül végzett Himmelsbachhal szemben.

Ogrizek (Beograd) pontozással győzött Himmelsbachhal szemben.

AZ ÚJ PRÁGAI TBELLA

Az állam-átalakulás következtében a Bratiszlava csapata kivált a volt cseh-szlovák Nemzeti Ligából. A prágai szövetség ezért törölte a tabellából a Bratiszlavával szemben elért eredményeket. Jól járt a Szlovákia, mert az őszi mérkőzésen 1:1-re játszott a Bratiszlavával. Az egy pontnyi vesztesége most eltűnik a tabellából, amely jelenleg így fest:

1. Spárta	12	9	1	2	52:16	19
2. Szlovákia	10	8	1	1	49:13	17
3. Bányász	13	7	2	4	40:35	16
4. Pardubice	12	6	2	4	34:28	14
5. SK Pilsen	13	5	4	4	37:37	14
6. Zsidenice	12	3	6	3	19:17	12
7. Sl. Ostrava	12	5	2	5	19:23	12
8. Kladno	11	4	3	4	25:37	11
9. Viktór. Zs.	11	2	2	7	25:38	6
10. Náchod	11	2	1	8	19:38	5
11. SK Liben	12	1	3	9	21:50	4

Futball-eredmények

NOVIVRBÁSZ

Dulcsisz-Bezdnai S. E. 6:2 (2:2). Elsősztályu bajnoki mérkőzés, bíró Sztankovics.

□

SZENTA

SZAK-ISK (KULA) 0:0

Elsősztályu bajnoki mérkőzés, bíró Tamásy. A SZAK allandó fölényben volt, de csatárai a kapu előtt teljesen tehetetleneknek bizonyultak és így gól nem esett. A kulaiak nagyszerűen védekeztek, különösen Acs hátvéd volt kitűnő formában. A szentai csapatból Pakaski tűnt ki.

□

SABÁC

Mácsva-Vojvodina 3:0 (1:0). Elsősztályu bajnoki mérkőzés.

MITEOVICA

Gragyanszki-ZsSK (Ingyija) 5:2.

Sztáribecse:

GRAGYANSZKI-SPORT (Szombor) 4:0 (2:0)

Elsősztályu bajnoki mérkőzés, bíró Sibalic. A nagy hóesésben izgalmas mérkőzés alakult ki, amelynek folyamán a Gragyanszki szíves játékaival fölénybe került és biztosan nyerte a mérkőzést. A gólokat Dolovác (2), Kovácev és Gyukics adták. A győztes csapatból Károlyi, Kovácev, Dolovác és Milovánov III. tűnt ki, a szombori csapatban Odabasics és Manojlovics volt jó.

PETROVGRÁD

Rádnicki-Borac 1:1 (1:0)
ZsSK-Obilics 3:0 (1:0)

LIGAEREDMÉNYEK:

BEOGRÁD

BASZK-Hajduk 3:1
Gragyanszki (Zágreb)-BSK 1:0

ZÁGREB

HASK-Jugoszlávia (Beograd) 3:0

LYUBLJANA

Lyublyana FC-Jedinstvo 2:0

ZEMUN

Zemun SK-Szlávia (Szarajevó) 1:0

VARAZSDIN

Szlávia-Gragyanszki (Szkoplye) 2:0 (1:0)

MAGYARORSZÁGI BARÁTSÁGOS MÉRKŐZÉSEK:

Ferencváros-Elektromos 2:0 (0:0)
Hungária-Salgótarján 2:0 (1:0)
Kispest-Wekerle 6:1 (2:0)
Budafok-Ujpest 4:3 (2:1)

AZ ANGOL BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

Londonból jelentik: A szombati forduló után az élen az a helyzet: 47 pontos: Everton 44 pontos; Wolverhampton, 41 ponts; Derby County, 38 pontos; Middlesbrough, 37 pontos; Charlton, Aston Villa, 35 pontos; Stoke City, Bolton Wanderers, Arsenal.

Részletes eredmények:

Bajnoki mérkőzések:

Arsenál-Liverpool 2:0, Aston Villa-Stoke 3:0, Blackpool-Bolton Wanderers 0:0, Brentford-Leeds United 0:1, Derby County-Charlton Athletic 3:1, Everton-Birmingham 4:2, Grimsby Town-Preston N. E. 1:1, Hudders. Town-Middlesbrough 0:1, Portsmouth-Leicester City 0:1, Sunderland-Chelsen 3:2, Wolverhampton Wanderers-Manchester United 3:0.

Az st. cloudi rém hallgat, de nem tagad

Párisból jelentik: A Weidmann-per multheti tárgyalásán kiobbant a napok óta lappangó szenzáció: Weidmann drámai vallomásában ismerte be Joan de Coven amerikai táncosnő meggyilkolását, ezt megelőzőleg pedig Colette Tricot jelentkezett vallomástételre és meglepő vallomást tett arra a titokzatos férfira vonatkozólag, aki mint

Weidmann felbujtója, »Leo«-ja többször felbukkant már a vallomásokban. Colette Tricot kijelentette, hogy ebben az ismeretlen alacsony, bajszos férfiben felismeri Weidmann st. cloudi szomszédját. Moulyt, aki jó barátságban állott Weidmannal, Mouly eddig tanuként szerepelt a Weidmann-ügyben, de most Colette Tricot azt állította, hogy Mouly résztvett Weidmann és Millon megbeszélésein és nagy szerepe volt Lezobré színházi ügynök meggyilkolásában.

A RÉM BARÁTJA

Colette Tricot vallomása nagy szenzációt keltett, de Weidmann védője kérdésére határozottan kijelentette, hogy Mouly nem tudott gyilkosságairól. Ezzel szemben Colette Tricot, aki Weidmannal együtt gyakran volt vendége a Mouly-családnak, hangoztatta, hogy Moulyék házában több olyan tárgyat látott, amely Weidmann áldozatai tulajdonában volt. Még a tegnapi tárgyalási napon kihallgatta az esküdtszék Moulyt, aki beismerte, hogy ő és családja jó viszonyban állott Weidmannal,

akinek villájában gyakran megfordult. Elmondotta Mouly, hogy foglalkozása nincsen, tőkée kamataiból él.

Az elnök megállapította, hogy Mouly szinte naponta felkereste Weidmann és Millont. Amikor megkérdezte, hogy nem találta-e gyanusnak a két fiatalembert, Mouly nagy derűtséget kelteve így válaszolt:

— Ők voltak a legtisztességesebb emberek a világon...

Ugyancsak tegnap került sor Joan de Coven táncosnő meggyilkolásának tárgyalására. Az elnök ismerette a gyilkosság előzményeit: az intelligens, íródalmat kedvelő fiatal leány Párisban beleszeretett egy táncosnőbe, akit egy hétfői napon Toulouseba kellett volna követnie. Az e napot megelőző pénteki napon azonban meggyilkolták. Az amerikai táncosnő kitűnően érezte magát Párisban és azt írta tanárának, hogy »ohasem volt még ilyen boldog. Weidmannal egy hotelban ismerkedett meg, ahol nagynénjével időzött. Másnap Weidmann találkozott a leánnyal, akit kivitt St. Cloudba.

— Weidmann, — kérdezte az elnök — mondja meg, miért vitte ki ezt a leányt a La Vourzie villába?

A HALLGATAG GYILKOS

Weidmann nem válaszolt a kérdésre, mire az elnöki igyekezett vallomásra bírni:

— Ma még nyomatékosabban kérem, válaszoljon kérdéseimre. Nincsen joga ahhoz, hogy hallgasson.

— Nem vagyok olyan állapotban, hogy magyarázatot adhassak, — felelte a rém.

— Erkölcsileg vagy fizikailag nincsen olyan állapotban, hogy beszéljen?

— Erkölcsileg... — felelte Weidmann.

Az elnök a vádlott vallásos érzésére és anyja iránti szeretetére hivatkozva kérte, hogy tegyen részletes vallomást, de Weidmann néma maradt. Az elnök erre ismertette Joan de Coven látogatásának részleteit a La Vourzie-villában. Megállapította, hogy Weidmann gyilkosság nélkül is birtokába juthatott volna a táncosnő kézitáskájának és csekk-könyvének.

— Miért fojtotta meg a leányt? — kérdezte az elnök Weidmannról, aki nem válaszolt erre a kérdésre sem.

Elnök: A francia igazságszolgáltatás képviselői várják az ön felvilágosítását. Elérkezett a pillanat, amikor beszélnie kell...

— Csak annyit vallhatok be, hogy meggyilkoltam a táncosnőt — felelte Weidmann.

Kijelentette ezután Weidmann, hogy büntetésre, Millon nem vett részt a táncosnő meggyilkolásában és csak közvetítő volt Weidmann, a táncosnő, valamint nagynénje között. Weidmann csak akkor közölte Millonnal, hogy meggyilkolta a táncosnőt, amikor a strasbourgi Janine Keller asszonyt gyilkolta meg a fontainebleau-i erdőben.

— Mit szolt Millon az amerikai táncosnő meggyilkolásához? — kérdezte az egyik védő.

— Szemrehányást tett, amiért nem árultam el neki előbb a titkot — felelte Weidmann.

Sainföld-Film

Kitűnően sikerült a jászói Katolikus Legényegylet kulturestje. Vasárnap tartotta a jászói Katolikus Legényegylet első kulturestjét a Kiss vendéglőben nagyszámu közönség előtt. A kulturestet Petőfi Pató Pál ur, Falu végén kurta kocsmá és Ezrirel terem a fán a meggy dramatizált költeményei vezették be, amelyeket Szabó István, Szemerédi József, Bacsó Ferenc, Vastag Illés és Piri Mihály nagy sikerrel adtak elő. Utána a »Forog vagy nem forog«-vidám jelenet következett, melyben Martonosi József, Rabi Aranka, Lévai Péter és Martonosi Ilonka arattak sikert. Vastag Illés, Bacsó Ferenc és Szemerédi József »Hacsek és Sajó«-jelenetükkel nevettek meg a közönséget. Lévai Péter és Gaál János szavaltak költeményt, majd az ifjuság énekkara Möriz Sándor kántor vezetésével magyar dalokat adott elő. Végezetül Jung Tamár plébános előadás keretében ismertette a kulturestek célját. Az előadás után a közönség nevében Ágó István köszöntötte a szereplőket és lelkesítő szavakkal további munkálkodásra buzdította az ifjuságot.

Kultúrelőadás Doroszlóvón. A Szövetkezeti Székház gazdaköri termében kulturális est volt. Babos János »Kétféle ítélet« című novellát olvasta fel, Bencsik János kántor »A csillagok világa« a Reggeli Újság Közművelődési előadás-sorozatából címen tartott előadást, dr. Vilhelm Árpád orvosnak a »Tüdővészről« tartott kimerítő előadása mély hatást váltott ki. Végül Babos János Cziráky »Mihál bácsi« leveleiből olvasott fel hangos derűt kelteve. A legközelebbi kulturest folyó hó 23-án lesz.

Fontos orvosi tanácsok betegek és egészségesek számára

A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása (43)

I. reggeli: 250 cm³ tea, vagy vízzel főtt tiszta-, vagy zabkakaó, hozzá egy légy tojás, piritott zsemlyével vagy kétszersülttel.

II. reggeli: zab-, dara-, vagy rizsleves (nyákleves) zsemlyével vagy kétszersülttel.

Ebéd: Nyákleves, vízben főtt rizs szágó dara cimettel vagy csokoládéval meghintve, piritott zsemlye vagy kétszersült, vörös borsodó, esetleg rizskoch áfonya ízzel.

D. u. osonna: zabkakaó, piritott zsemlyével.

Vacsora: nyákleves vagy vízben főtt rizs, dara cimettel, csokoládéporral meghintve vagy vörös bor, esetleg ifonyaborsodóval leöntve.

Sokszor sikerült már makacs hasmenést oly módon is csillapítani hogy a betegem tulizgatott bélrendszer nyugalmát biztosítottuk általa, hogy a gyomron keresztül néhány napig semmiféle táplálékot nem vittünk a szervezetbe.

Ilyenkor a táplálkozást az ugynevezett »tápláló végbélsőrök«-kel a végbélen keresztül eszközöljük.

A tápláló végbélsőre adagolása előtt fél órával a beleket közönséges tisztító készítménnyel (langyos szappanos víz) kiöblösítjük. A végbélsőre mennyisége legfőbb egynegyed liter legyen, amit lassu nyomással, ne túlmelegre tartva az irrigátort, gummicsővel 6—10 cm magasságban, viszünk a végbélbe.

Naponta két tápláló végbélsőret is adhatunk és hogy a belek izgatottságát lecsillapítsuk, 10 csepp opiumtinkt.

turát (csakis orvosi rendelésre kapható) adunk hozzá.

A tápláló végbélsőrök közül a legismertebbek:

1. Rizszel, darával, kölessel készülték amik eredetileg a rendes nyákos levelek receptjére készülnek, csak annál valamivel sűrűbbek. Ezekhez adhatunk 1—2 tojássárgáját is. (100 grm.-t veszünk a fenti anyagból és fél liter vízzel 2 és fél órán keresztül lassu tűzön főzzük).

2. Kussmaul-féle tojásos kliszir: több nyers tojást víz hozzáadása mellett lassan elkeverünk. Ezt a keveréket 12 óráig állni hagyjuk, azután szitán átszűrjük és felmelegítve adjuk.

3. Fleiner-féle huslé-borsodó: 2 rész huslé és 1 rész bor, 200J250 grm mennyiségben.

De ezeknél a tápláló csőréknél sokkal gyorsabban szüntetik a hasmenést a tiszta vörös borból vagy az áfonya borból készült végbélsőrök, amelyeknek készitési módja a borsodókéhoz teljesen hasonló: négy tojás sárgáját 12 deka porcukorral habosra keverünk, teszünk bele 4 dlt bor és folytonos keverés közben felforraltjuk.

A hasmenéses belek nyugtalanosságát nagyon hatásosan enyhítik még a hastájjra alkalmazott meleg borogatások is, amelyeket odahaza mindenki maga is elkészíthet (meleg fedő, melegített tányér, melegített só). A termofórok (forró vízzel, villanyos árammal) ezt a célt szintén kitűnően szolgálják.

(Folytatás a keddi számunkban)

A korai öregedés elkerülhető (35)

Lelkileg még kevés karakterisztikus elváltozás: mutat, nyugodtabb, komolyabb, növekvő szellemi képességgel, de a felfelvő képesség ebben a korban már kisebb, az emlékezőképesség csökken, a hang komo yabb, megítélése nyugodtabb, kevesbé befolyásolják a szenvedélyek. Az intelligencia a tapasztalat és megszokás következtében mélyebb és behatóbb. Az ítélet sokkal biztosabb, a külső benyomások iránt való lelkesedés alább hagy. Az érzésvilága korlátozottabb. Gross Bismarckról szóló lélektani munkájában kifejtji hogy az érésben lévő fiatal ember problematikus természetű. Félelem, érzékenység, vallásos bensőség, merő szkepszis harcoknak a lelkeben. Ebből az átmenetből a lelki egyensúlyba a kifejlődéskor jut. A testi és lelki fejlődés, illetve visszafejlődés nem járnak mindig karöltve.

A test már mutatja a korai elvirágzás jeleit, mikor a szellemi élet aktív munkaképes, fiatalos lehet. Viszont a jól konzervált testben nem ritkán ésszeroppant lélek rejtőzik. Test és lélek elválaszthatatlan egység. Hány esetben frissíti fel magát a korai öreg azáltal, hogy lelkében felfed valami reneszanszvédelyt a művészet vagy tudomány iránt, vagy továbbfejleszti bizonyos hajlandóságát és talentumát. Rousseau »Vallomása«-ban írja, hogy egy alkalommal olyan érzés fogta el, mintha halálos betegség csiráját hordta volna magában. Megkérdezte önmagát hogy használhatná ki legjobban a még részére jutott időt. Elhatározta, hogy szellemi emelkedésben fogja megtalálni azt az utat, amelyre »Voltaire tiszta, üde írással irányították. A lelki erő szerepe és befolyása az életre összehasonlíthatatlanul nagyobb, mintsem gondolják. Ismeretes, hogy minden szerv: szív, tüdő, bél és belső

elválasztásu mirigy szoros psychoorganikus kölcsönhatásban van az idegrendszerrel, melynek legkisebb változása visszatükrözhetik az említett szervek ténykedésében. Hogy a lelki izgalom milyen hatással lehet a mirigyek működésére, láthatjuk abból, hogy férfnál impotenciát, nőknél a tisztulás hirtelen fellépését válthatja ki, szoptató nőknél pedig a tej elválasztását és a tej minőségét befolyásolhatja. Tehát a lelki állapot mindenkor igen fontos.

A lelki erő legyöngülése nemcsak következménye, hanem gyakran oka is a különböző affekcióknak és sok esetben az idő előtt való öregedésnek. A bajba jutott, aggodó ember megőregedettnek látszik, törődött, vontatott járásu. A bajból megmenekült ember pedig egyenesebb gyorsabb s fiatalotabb. Möbius Goethéről írt lélektani munkájában a pesszimizmust az ifjúság egyik fejlődési fokának tartja. Jó példa erre Schopenhauer, aki ellenében korábbi ismert hangulatával, éltebb korban vig volt, friss s megfelelő humoru. Minél idősebb volt annál realisztikusabban gondolkodott. A személyiség megváltozását a laikus sokszor a megéltetés, a külső életfeltételek döntő jelentőségüké máskor azonban nem találhat semmiféle lélektani magyarázatot s ilyenkor belső momentumok, a szekezuális változás játszhatóak közre, eltekintve az egészszen kóros esettől, mint pl. az agyi érelmeszesedés, melynek nagy szerepe lehet a személyiség megváltozásában. Bizonyos sajátosságok fejlődnek ki a magas korban, így morózság, rosszindulatuság, fukarság, kicsinyes mohóság, ami azelőtt nem szerepelt. A szerető hitvesből, zselid leányból és a fiatal anyából öreg boszorkány lett.

(Folytatás a szerdai számunkban)

Ne dohányozz és ne igyál szeszt ez a legújabb jelszó Németországban

Berlinből jelentik: Frankfurtban megnyílt népegészségügyi kongresszus szónokai a legélesebben foglaltak állást az alkohol és dohány ellen. Ezek a megnyilatkozások tulajdonképpen csak tetőpontját jelentik annak az utóbbi hetekben megindult propagandának, amelyet a nemzeti szocialista párt kezdeményezett az alkohol és a dohány ellen és amely propagandának az élén a legmagasabb nemzetiszocialista vezető férfiak állnak. Így Sauerbruck professzor, a világhírű sebész, dr. Ley, birodalmi szervezeti vezető, dr. Radner egészségügyi főtanácsos, Baldur von Schirach, birodalmi ifjúsági vezér és mások.

A népegészségügyi hivatal második birodalmi ülését Sauerbruck professzor nyitotta meg és az alkoholról és

a dohánytól való teljes tartózkodás mellett foglalt állást.

Utána dr. Ley birodalmi vezető szólt fel. Kijelentései annál nagyobb feltűnést keltettek, mert nagy súlyt ad nekik az a körülmény, hogy dr. Ley a német »Arbeitsfront« főnöke. Ebben a minőségében több mint egymillió munkás és alkalmazott fölött van szava. Nem kétséges, hogy kijelentései elsősorban ezeknek szólnak. Dr. Ley elmondotta, hogy öt évig dohányzott és fogyasztott szeszesítette, mint »minden rendes ember«. Nem azért, mintha az orvos megtiltotta volna, hanem mert belátta, hogy

csak így tudja ellátni feladatát.

— Nem hiszek a mérsékletben — mondotta dr. Ley. — A harcot radikálisan kell folytatni, különben nem vezet célra. Mi egy szűk területen összezúfolt nép vagyunk, ennél fogva nem engedhetjük meg magunknak, hogy azt mondjuk: »Mindenkinek magánügye, hogy dohányzik-e, iszik-e«. A dohányzás és az alkoholfogyasztás okozza, hogy igen sok német ember 45 éves korára testileg tönkremegy. A megújulás csak egy új társadalomtól várható, amely véglegesen lemond ezekről az élvezeti cikkekről.

Hasonló értelemben nyilatkozott a kongresszus számos szónoka,

valamennyien a legélesebb propagandát fejtették ki az alkohol és a dohány ellen.

Németország eddig Európa legnagyobb sárgyártó országa volt, kiterjedt a szőlőművelése is. A Németbirodalomban vannak a legnagyobb dohányfeldolgozó telepek.

URANIA MOZI, NOVISZÁD

MA: 5, 7-15 és 9-15 órákor
Az idény legszebb és leghatasosabb filmje, a krisztusi szeretetről
A halhatatlan dal
(Stille Nacht... Heilige Nacht...)
PAUL RICHTER,
Anny Hartmann Hans Marr

Legszebb címeres levélpapírosát vette elő és a legudvariasabb hangon írta meg levelét, amely a következő volt:

— Méltóságos Fejedelemszszony, nekem különösen nagy-rabecsült Urnőm!

Sietek Nagyságodat megnyugtatni a megtisztelő leveléből kiérezhető aggodalmait illetőleg. Nekem a császár öfelségétől teljes fölhatalmazásom van, hogy Munkácsal megállapodjam a békefeltételekre nézve. Az én ajkammal tehát maga a császár szel Nagyságodhoz s amit az én kezem leír, annyi, mintha maga a császár írta volna. Legyen tehát afelel tőkéletesen nyugodt, hogy szükségtelen Béccsel alkudoznia. Nem is tanácsos. Mert én, mint lovagias férfi és mint keresztény ember, el vagyokelve csodálattal és tisztelettel Nagyságod fenkölt egyénisége iránt, amellet a legőszintébb részvétellel a kis árvák sorsát illetőleg, minél fogva kész vagyok a legmesszebbmenő előzőkenységet és jóindulatot tanusítani, még akkor is, ha ezzel utóbb magamra vonom az udvar neheztelését és haragját.

Milyen kívánsága van még, Fenséges Urnőm, amit a föltekellebe belefoglalni óhajtaná?

Már biztosítottam Nagyságodnak Munkács és a többi várak, ugyszintén az összes Rákóczi-javak fölöttlen birtokát. Biztosítottam Nagyságodnak és a gyermekeknek hercegi rangját, szabadságát, jövőjét. Magának a

(85)

várórségnek teljes szamadtságot elhatározni; a császár zászlaja alá óhajta állni, vagy sértetlenül elvonulni, saját aláírásommal adandó oltalom-levellel? Kinek-kinek szabadságában áll a kettő között választani.

Ha ezen messzemenő ajánlatomban még valamit kifeledtem, méltóztassék jelezni és a legszivesebb készséggel rendelkezésére álllok. Mert nemcsak az a célom, hogy a császár számára megnyerjem Munkácsot, hanem még inkább eltölt az az igyekezet, hogy Nagyságodat meggyőzzem még saját fejem veszélyeztetésével is a legmesszebbmenő nagyleküsről és lovagiasságról, amelyet férfi Nagyságod fenkölt és magasztos egyénisége iránt egyáltalában tanusíthat.

A császár öfelsége fölhatalmazását, amely korlátlan joggal ruház föl Munkácsot illetőleg, Nagyságod tőkéletes megnyugtatása céljából eredetiben ide-mellékelem, kérve mégis, hogy azt megtekintés után rövid uton kezeimhez visszaszármatatni méltóztassék.

Készséggel várja parancsait teltő és odaadó híve,

gróf Karafa s. k. főparancsnok.

Aranyszínű porzóval hintette be a levelet, lezárta, lepecsételte és átnyújtotta Dobaynak:

— Ime, édes öcsémuram, adja át válaszat a méltóságos fejedelem asszonynak és előszóval is jelentse neki készségemet minden kívánságának teljesítésére. A császár öfelsége egész nagy birodalmában nincs olyan igaz barátja neki és a Rákóczi-háznak, mint Karafa gróf!

Dobay Zsiga visszavágtatott a levéllel a várba.

Ilona Abso'on és Radics társaságában olvasta el Karafa levelét és nagyon meglepte annak udvarias, szolgálatkész hangja.

Abso'on elragadtatva kiáltott föl:

— Milyen különös Isten terem-tése: Eperjesen hóhér, Munkácsmentőangyal!

— Igazán nem tudom elképzei-ni, — mondotta Radics, — mit lehetne még kívánni tőle. Mert hogy az ostrom kötségeit is megtérítessük vele, az már igazán képtelen-

Elegáns hölgyek figyelmébe!

Tavaszi **keszű** különlegességeink megérkeztek
IOZEFINE REITZER „Ru'avica“ BEOGRAD, Terazije 32

Zenei próbának vetik alá az új szultánt

Szingapurból jelentik: Már egy hete folynak a kis Perak nevű maláj államban a koronázási ünnepek. Kuala Kangsarban, a 900.000 lakosu állam fővárosában vasárnap koronázták meg Abdul Azizt, az új szultánt.

A koronázás nagyon érdekes külön-ségeik között ment végbe. A szultánnak többek között a »zenei próbát« is ki kellett állania, hogy retenthetetlenségéről tanubizonyoságot tegyen. Amint teljes uralkodói díszben a koronázási emelvényen állott, körülötte megszólaltak a dobok, trombiták és minden elképzelhető maláji hangszer és

az új uralkodónak ezt a pokoli hangzavart szemrebbenés nélkül kellett végighallgatnia.

Csak ezután koronázták meg és nyújtották át neki a hatalmat jelképező kardot, amelyről a néphit azt tartja, hogy szellem lakik benne és megbünteti azt a királyt, aki koronázási esküjét nem tartja meg.

A koronázás után még egy teljes hétig tart az örömnépe

a kis maláji fejedelemség lakói között.

Növényharmái

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére. 3 csepp balzsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apo-teka Gebauer, Bač. 190

»FLORODOR«

szakorvosi felügyelet mellett készül, eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din. 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád. 5124

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apo-teka Kuchler, Vrsac. 2474

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andreo Dezső**
A kiadó igazgatója: **Blažek Ferenc**
Preliptai — Előfizetés:
Egy hóra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három hóra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlasti svakodneвно - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacsekk számla:
Zagreb, 46.692

ség. Erre még nem volt eset a vár-ostromok történetében.

A fejedelemszszony megegyezér figyelmesen átolvasta a levelet. Arcán még nagyobb álmétkodás tükrözött.

— Honnét ez az urszine-válto-zása? — töprengett magában. — A tábornok valószínűleg jól van értesítve a vár helyzetéről. Az éj-jel is kiszökött három német s azok mindenről tájékoztathatták. Hiszen ha nekiszalad a várnak, lő-por és golyó híján, most már csak-ugyan beveheti. Igaz, öldöklő harc és vérontás árán.

Női ösztöne azt sugta neki, hogy Karafa nem annyira a vár birtokára, mint inkább az ő tetszé-sének megnyerésére pályázik.

De vajjon miért?

— Többet érezné iránta részvét-nél és tiszteletnél? Lehetetlen. So-hasem látta őt színről színre életé-ben.

De mert így most már a szíve is beleszólt évdésébe, hirtelen su-gallattal nagy és fájdalmas gon-dolata támadt.

Az ő egy szerelmes ura, bujdosó hitvestársa, Thököli Imréről emi-tés sincs a békefeltételekben! És nem azt írja-e a tábornok, hogy ha van még kívánsága, csak bá-t-ran közölje vele. Oh van, van! Igen nagy kívánsága van! Thököli Imrét, az övele való megegyezést szintén bele kell foglalni a kapitu-lációba!

Igy tisztába jöven önmagával, lelkesedéstől ragyogó tekintetét vetett két hü emberére.

(Folytatjuk)